

Міністерство культури та інформаційної політики України

*Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти*

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 3
від «17» липня 2020 р.

**Типова навчальна програма з навчальної дисципліни
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ АКОРДЕОН»
елементарного підрівня початкової мистецької освіти**

**Київ
2020**

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музичний інструмент акордеон» елементарного підрівня початкової мистецької освіти. Київ, 2020. 26 с.

Укладачі:

Кацарська І. В. – директор Миргородської дитячої музичної школи ім. А. П. Коломійця, викладач класу акордеона, спеціаліст вищої категорії, старший викладач;

Большак О. А. – завідувач відділу народних інструментів, викладач класу акордеона комунального закладу позашкільної мистецької освіти «Чернігівська музична школа № 2 імені Євгена Богословського», спеціаліст першої категорії;

Солтис В. В. – викладач-методист Кам'янець-Подільської міської дитячої школи мистецтв, спеціаліст вищої категорії.

Рецензенти:

Сташевський А. Я. – завідувач кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури, професор, доктор мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, академік Міжнародної академії інформатизації при ООН (сектор культури), член Правління Асоціації баяністів та акордеоністів України, член Національної спілки композиторів України;

Сідлецька Т. І. – доцент кафедри мистецьких дисциплін дошкільної і початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; доцент кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету; кандидат мистецтвознавства;

Передрій С. М. – завідувач відділу народних інструментів, викладач класу акордеона та баяна Запорізької дитячої музичної школи № 6, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Мета, завдання, нормативний зміст типової навчальної програми з навчальної дисципліни «Музичний інструмент акордеон»	4
2. Форми організації освітнього процесу	4
3. Форми та засоби контролю навчальних досягнень	6
4. Нормативний зміст, обсяг та результати навчання	6
5. Список інформаційних джерел та рекомендованої літератури	17
6. Орієнтовний програмний репертуар	20
Додаток	25

ВСТУП

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музичний інструмент акордеон» (далі – типова навчальна програма) розроблена з урахуванням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених Типовими освітніми програмами елементарного підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва (наказ Міністерства культури України від 24.04.2019 р. № 352), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів гри на акордеоні, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу в класі акордеона.

У типовій навчальній програмі визначено мету, завдання та принципи навчання, обумовлені особливостями вивчення навчальної дисципліни, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, рекомендації щодо їх проведення, критерії оцінювання рівня досягнень результатів навчання учнів з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, концентровано розкриваються особливості організації вивчення програмового матеріалу тощо.

Нормативний зміст та нормативні результати навчання розподіляються за роками навчання з логічною послідовністю викладення та визначенням орієнтовного розподілу годин на вивчення модулів навчальної дисципліни.

Типова навчальна програма орієнтована на здобуття базових навичок гри на акордеоні в мистецьких школах (музичних школах, музичних відділеннях шкіл мистецтв), а також може бути використана іншими суб'єктами освітньої діяльності, які реалізують програми позашкільної освіти за мистецьким напрямом.

Опанування нормативного змісту типової навчальної програми забезпечить учням можливість застосовувати набуті в процесі навчання компетентності для творчої самореалізації в повсякденному житті, а також продовжити навчання на наступному підрівні початкової мистецької освіти загально-мистецького або початкового професійного спрямування за фахом.

Нормативний термін навчання за типовою навчальною програмою становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання в 6-7 років. Для учнів, які розпочинають навчання за програмою у старшому віці, нормативний термін навчання може бути скорочений на 1-2 роки. У цьому випадку навчальний матеріал, передбачений програмою на неохоплений період, ущільнюється викладачем шляхом відведення на вивчення модулів меншої кількості годин, що відображається в індивідуальному журналі учня.

Для учнів з особливими освітніми потребами тривалість опанування змісту навчання, передбаченого типовою навчальною програмою, визначається індивідуальним темпом набуття учнем/ученицею відповідних компетентностей.

Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на традиційних та поширених в Україні методиках викладання гри на акордеоні.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент акордеон»**. У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня/учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, комплекс художньо-педагогічних технологій та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. А також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання шляхом перерозподілу нормативного змісту навчання та зміни послідовності викладення навчального матеріалу дисципліни за модулями, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначені типовою навчальною програмою.

1. Мета, завдання, нормативний зміст типової навчальної програми з навчальної дисципліни «Музичний інструмент акордеон»

Типова навчальна програма орієнтована на формування в учнів базових навичок гри на акордеоні, розвиток музично-естетичної культури, прищеплення інтересу до музичного виконавства та мистецтва, мотивації подальшого навчання гри на акордеоні.

Мета типової навчальної програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчальної дисципліни **«Музичний інструмент акордеон»** у логічній послідовності та визначення нормативних результатів навчання, досягнення яких забезпечить учням можливість подальшого навчання гри на акордеоні на наступному підрівні початкової мистецької освіти.

Завдання типової навчальної програми – надати викладачу інструментарій для розроблення робочої навчальної програми та організації і проведення занять з навчання гри на акордеоні.

Нормативний зміст типової навчальної програми складається зі змісту навчання, розподіленого за роками навчання та модулями, переліку компетентностей (*здатності виконувати певні завдання за допомогою сформованих знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення*), визначених у термінах результатів навчання, що має продемонструвати учень/учениця після засвоєння навчальної дисципліни.

2. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент акордеон»** здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю. Основною формою занять є *індивідуальний урок*.

Навчання проводиться за модулями. Кожен модуль передбачає формування певної частини компетентностей, що стають основою для

подальшого навчання та досягнення нормативних навчальних результатів після завершення опанування типової навчальної програми.

Опанування нормативного змісту навчання за типовою навчальною програмою розраховане на мінімальну нормативну кількість навчальних тижнів – 35 тижнів на рік (без урахування канікулярних періодів) та на мінімальний нормативний обсяг часу на опанування програми, який становить:

- для першого та другого років навчання – **35** годин на рік (*1 год. занять на тиждень*);
- для третього та четвертого років навчання – **70** годин на рік (*2 год. занять на тиждень*).

У разі збільшення, відповідно до освітньої програми закладу, кількості годин на вивчення цієї початкової дисципліни робоча навчальна програма має передбачати ширші за змістом та більш високі за рівнем складності, ніж описані в типовій навчальній програмі, нормативні результати навчання.

У разі наявності потреби в учня/учениці вивчення навчальних дисциплін варіативного складника, нормативний зміст типової навчальної програми може бути поєднаний зі змістом інших навчальних дисциплін, зокрема, *читання нот з листа, ансамбль тощо*. У такому випадку обсяг навчального часу збільшується завдяки обсягу навчальних дисциплін варіативного складника освітньої програми закладу за рішенням педагогічної ради.

З метою реалізації індивідуального підходу до кожного/кожної учня/учениці в типовій навчальній програмі передбачено резервний час на кожен рік навчання (до 6 годин). Резервні години (*години, не заповнені нормативним змістом навчання*) входять у загальну кількість навчальних годин, передбачених типовою навчальною програмою, не потребують окремого фінансування та на розсуд викладача можуть бути розподілені на:

- поглиблення та вдосконалення набутих навичок та вмій учнів або збільшення часу на вивчення окремих модулів у зв'язку з індивідуальною потребою учня/учениці;
- повторення/закріплення пройденого матеріалу;
- репетиції та підготовку до контрольних заходів та/або публічних виступів;
- планування та проведення інших форм роботи (відвідування культурно-мистецьких заходів, пов'язаних зі змістом мистецької освіти тощо);
- відпрацювання нормативного змісту навчання через непередбачувані обставини (карантин, хвороба учня/учениці тощо).

Розподіл годин за модулями викладач визначає самостійно, враховуючи індивідуальну траєкторію розвитку кожного/кожної учня/учениці та забезпечуючи водночас досягнення ними конкретних нормативних результатів навчання, визначених у типовій навчальній програмі. Конкретний розподіл годин за модулями фіксується викладачем у робочій навчальній програмі.

Навчальний репертуар з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент акордеон**» формується викладачем самостійно з урахуванням індивідуальних здібностей та розвитку учнів.

З метою досягнення нормативних результатів навчання рекомендовано проводити не менше одного публічного (концертного) виступу кожного/кожної учня/учениці на рік (концерти класу, відділу (відділення), школи, виступи на мистецьких фестивалях та конкурсах). Строки проведення, періодичність та програми концертних виступів визначаються викладачем.

3. Форми та засоби контролю навчальних досягнень

Для моніторингу рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми **поточного та підсумкового** контролю.

Поточний контроль здійснюється:

- під час навчальних занять (поурочний контроль);
- за підсумками кожного модуля (модульний контроль).

Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, прослуховувань, заліків, у тому числі технічних. Для забезпечення якості навчання технічний залік рекомендовано проводити на третьому-четвертому роках навчання (протягом третього навчального модуля).

Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми, яка схвалюється методичним об'єднанням або відділом/відділенням.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення кожного року навчання.

На 1 і 2 роках навчання захід підсумкового контролю з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент акордеон**» є складовою комплексного іспиту, відповідно до типової освітньої програми, та передбачає узагальнення інформації щодо динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці за кожен навчальний рік.

На 3 році навчання підсумковий контроль здійснюється під час контрольного заходу, що передбачає перевірку навчальних досягнень з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент акордеон**».

Підсумковий контроль після завершення 4 року навчання проводиться у формі іспиту з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент акордеон**», на якому здійснюється перевірка досягнених учнем/ученицею навчальних результатів та зіставлення їх з конкретними нормативними результатами навчання, визначеними типовою або робочою навчальною програмою.

4. Нормативний зміст, обсяг та результати навчання

Перший рік навчання			
Назва модуля	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. <i>Знайомство з інструментом (донотний період).</i>	Загальні відомості про акордеон. Будова акордеона: основні характеристики. Правила посадки та положення інструменту, постановки рук. Елементарні основи міховедення та звуковидобування під час гри на акордеоні, туше. Динамічні відтінки <i>f, p</i> .	8	Знає основні характеристики будови акордеону. Демонструє (з допомогою викладача) правильне положення акордеона відносно корпусу та положення корпусу з інструментом, рук, пальців (на клавіатурах). Демонструє початкову організацію та координацію рухів правої (натискання клавіші) та лівої (ведення міху) рук. Орієнтується в обох клавіатурах: натискає в правильній

	<p>Гра окремих звуків та їх поєднань на слух.</p> <p>Правила догляду за інструментом.</p>		<p>послідовності клавіші першої октави на правій клавіатурі та знаходить основний ряд на лівій клавіатурі.</p> <p>Плавно, без напруги і зайвих зусиль веде міх на розтискання і стискання. Демонструє правильну траєкторію ведення міху.</p> <p>Розуміє залежність гучності звуку від сили ведення міху та відтворює на акордеоні динамічні відтінки <i>f, p</i>.</p> <p>Відтворює звуки окремо кожною рукою в межах однієї позиції (без пересування кисті руки по правій клавіатурі та підкладання першого пальця). Натискає клавіші охайно, рівно, чітко.</p> <p>Запам'ятовує на слух і відтворює на акордеоні почуті (зіграні викладачем) звуки та їх поєднання.</p>
<p>Модуль 2.</p> <p><i>Відтворення нотного тексту.</i></p> <p><i>Початкові навички гри двома руками.</i></p>	<p>Відтворення музичних звуків та фрагментів із застосуванням нотного запису.</p> <p>Орієнтування в лівій клавіатурі та автоматичне відтворення основних басів.</p> <p>Застосування штриха <i>non legato</i>, дводольного розміру та динамічних відтінків <i>crescendo, diminuendo</i>.</p> <p>Умовні позначення рядів басів та акордів у нотному записі для акордеона. Поєднання басів з мажорними акордами.</p> <p>Гра двома руками.</p>	<p>8</p>	<p>Правильно відтворює звуки на клавіатурі правою рукою з графічного зображення нот першої октави.</p> <p>Вільно знаходить основні басы <i>C, G, F</i> та грає їх з нот.</p> <p>Відтворює з нот елементарні приклади мелодій окремо кожною рукою із застосуванням штриха <i>non legato</i>. Свідомо відтворює звуки роздільно, незв'язно з дотриманням їх повної тривалості.</p> <p>Розуміє умовні позначення рядів басів і мажорних акордів у нотному записі та відтворює їх на інструменті. Демонструє правильну координацію рухів пальцями лівої руки.</p> <p>Синхронно натискає клавіші та кнопки під час одночасної гри двома руками.</p> <p>Грає музичні фрагменти у дводольному розмірі (2/4) рівно та ритмічно.</p>

			Демонструє рівне (плавне) ведення міху під час виконання вправ на <i>crescendo, diminuendo</i> .
<p>Модуль 3.</p> <p><i>Аплікатура та її застосування.</i></p> <p><i>Початкові ритмічні формули.</i></p>	<p>Елементарні аплікатурні формули.</p> <p>Гама <i>C-dur</i> в одну октаву правою рукою.</p> <p>Застосування штриха <i>staccato</i> та тридольного розміру (3/4).</p> <p>Прості ритмічні поєднання (половинні та четвертні тривалості; четвертні та восьмі тривалості) під час гри двома руками.</p>	10	<p>Застосовує елементарні аплікатурні формули та володіє прийомом підкладання першого пальця при з'єднанні позицій у гамаподібних рухах, автоматично орієнтується у правій клавіатурі.</p> <p>Виконує гаму <i>C-dur</i> в одну октаву правою рукою з дотриманням аплікатури та зміни міху штрихами <i>non legato, staccato</i>. Демонструє рухоме і вільне зап'ястя, вірне положення пальців правої руки.</p> <p>Грає музичні фрагменти в тридольному розмірі (3/4) рівно та ритмічно.</p> <p>Виконує твори з простими ритмічними поєднаннями, демонструє ритмічну виразність виконання звуків половинної та четвертних або четвертної та восьмих тривалостей під час гри двома руками.</p>
<p>Модуль 4.</p> <p><i>Розширення діапазону гри.</i></p>	<p>Поєднання басів з мінорними акордами.</p> <p>Застосування чотиридольного розміру (4/4) та штриха <i>legato</i>.</p> <p>Гама <i>C-dur</i> у діапазоні двох октав правою рукою.</p> <p>Розбір нотного тексту.</p> <p>Гра фрагментів мелодій на слух з дотриманням ритму.</p>	9	<p>Відтворює послідовність звуків основного ряду басів від <i>F</i> до <i>H</i>, вільно їх знаходить їх на клавіатурі.</p> <p>Відтворює басы основного ряду в поєднанні з мінорними акордами та демонструє правильну координацію рухів пальцями лівої руки.</p> <p>Грає музичні твори в чотиридольному розмірі (4/4) двома руками з дотриманням ритмічного малюнку у визначеному темпі.</p> <p>Вільно орієнтується на правій клавіатурі в діапазоні першої та другої октав. Виконує гаму <i>C-dur</i> у дві октави правою рукою з дотриманням аплікатури та зміни міху штрихами <i>legato, non legato, staccato</i>. Демонструє рівномірний і ритмічний рух пальців правої руки у висхідному і низхідному русі.</p>

		Проводить за допомогою викладача усний розбір незнайомого нотного тексту музичного твору. Запам'ятовує на слух і відтворює на акордеоні почуті (зіграні викладачем) мелодичні фрагменти дотриманням ритмічних послідовностей.
Резервні години		4
Всього годин у навчальному році		35

** Донотний період навчання може бути продовжений або скорочений залежно від віку та індивідуальних емоційних і психофізичних особливостей кожного/кожної учня/учениці.*

Протягом першого року навчання учень/учениця опановує:

– музичні твори початкового рівня складності (*поспівки, дитячі пісні, обробки народної пісенно-танцювальної музики, етюди, п'єси правою рукою та двома руками* з простими ритмічними послідовностями (не менше 10 творів).

Під час підсумкового річного контролю: виконує напам'ять 2 твори в різних розмірах у межах опанованої програми (на вибір).

За підсумками першого року навчання учень/учениця:

демонструє правильну постановку виконавського апарату (посадка, постановка рук, положення інструмента);

рівно веде міх, видобуває звук, застосовує опановані відповідно до програми аплікатурні формули;

точно відтворює передбачені нотним текстом динамічні відтінки, штрихи та ритмічні малюнки у межах, визначених програмою першого року навчання;

синхронно грає двома руками, грамотно відтворює басово-ритмовий акомпанемент з акордами у відповідному розмірі;

грає з настроєм.

Другий рік навчання			
Назва модуля	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. <i>Знаки альтерації.</i> <i>Аплікатурні принципи довгого арпеджіо.</i>	Відтворення музичних творів із застосуванням знаків альтерації. Поєднання басів з домінантсептакордами. Освоєння допоміжного ряду лівої клавіатури. Довге арпеджіо гама <i>C-dur</i> правою рукою.	8	Відтворює нотні тексти, які містять знаки альтерації дієз, бемоль, бекар, орієнтується на клавіатурі під час визначення потрібних змін висоти звуку. Демонструє виконання басів основного ряду в поєднанні з домінантсептакордами. Контролює положення кисті та пальців лівої руки.

	Прості ритмічні послідовності.		<p>Відтворює послідовність звуків допоміжного ряду басів від <i>A</i> до <i>Dis</i>, вільно знаходить їх на клавіатурі.</p> <p>Знає особливість розташування басів допоміжного ряду відносно басів основного ряду.</p> <p>Виконує довге арпеджіо гами <i>C-dur</i> правою рукою. Демонструє точне відтворення звуків, дотримується аплікатури, зміни напрямку руху міху.</p> <p>Демонструє ритмічну точність виконання шістнадцятих тривалостей звуків у поєднанні з акомпанементом лівої руки.</p>
<p>Модуль 2.</p> <p>Аплікатурні принципи короткого арпеджіо.</p> <p>Подвійні ноти (інтервали) в музичному творі.</p>	<p>Коротке арпеджіо гами <i>C-dur</i> правою рукою.</p> <p>Розвиток техніки лівої руки: опанування квартсекстакордів.</p> <p>Виконання музичного твору з фрагментами подвійних нот (гармонічних інтервалів).</p> <p>Динамічні відтінки <i>mf</i>, <i>mp</i>.</p> <p>Самостійний розбір простого нотного тексту.</p>	8	<p>Виконує коротке арпеджіо гами <i>C-dur</i> правою рукою. Контролює положення пальців на правій клавіатурі, мобільність та активність рухів, знає аплікатурні принципи виконання.</p> <p>Виконує мажорні та мінорні квартсекстакорди лівою рукою, знає основні аплікатурні правила їх виконання.</p> <p>Грає музичні твори, які фрагментарно містять гармонічні інтервали, досягає їх синхронного звучання.</p> <p>Точно відтворює динамічні відтінки <i>mf</i>, <i>mp</i> у програмних творах.</p> <p>Розбирає в класі за допомогою викладача незнайомий нотний текст на акордеоні, поєднуючи такти (окремо кожною рукою).</p>
<p>Модуль 3.</p> <p>Аплікатурні принципи акордів (тризвуків).</p> <p>Мажорна гама лівою рукою.</p> <p>Музично-ритмічне чуття.</p>	<p>Акорди (тонічний тризвук з оберненнями) гами <i>C-dur</i> правою рукою.</p> <p>Особливості виконання мажорних гам лівою рукою. Гама <i>C-dur</i> лівою рукою.</p> <p>Елементи виконання музичних творів без зорового контролю гри.</p> <p>Ускладнені ритмічні послідовності.</p>	10	<p>Виконує акорди (тонічний тризвук з оберненнями) гами <i>C-dur</i> правою рукою. Демонструє точне відтворення рівних за силою звучання звуків, дотримується аплікатури, синхронного звучання звуків в акордах.</p> <p>Виконує гаму <i>C-dur</i> в одну-дві октави лівою рукою з дотриманням аплікатури та зміни міху.</p> <p>Демонструє відчуття інтервального співвідношення між клавішами (кнопками), відтворює музичний матеріал (у межах не менше октави</p>

	<p>Взаємозв'язок темпу, метру, ритму та їх значення у відтворенні змісту музичного твору.</p> <p>Сприйняття на слух та відтворення почутих мелодичних ліній.</p>		<p>правою рукою) без зорового контролю.</p> <p>Точно виконує ускладнені ритмічні послідовності (заліговані ноти; ноти з крапкою тощо) у поєднанні з акомпанементом лівої руки.</p> <p>Передає зміст музичного твору через поєднання та точне виконання його метро-ритму і темпу.</p> <p>Запам'ятовує на слух та відтворює на акордеоні почуті (зіграні викладачем) музичні фрагменти з поступовим рухом мелодії.</p>
<p>Модуль 4.</p> <p><i>Мажорна гама двома руками.</i></p> <p><i>Музична фраза.</i></p> <p><i>Засоби музичної виразності.</i></p>	<p>Гама <i>C-dur</i> двома руками.</p> <p>Особливості виконання арпеджіо та акордів мажорної гами лівою рукою: однотипна аплікатура, подвоєння основного тону в басах.</p> <p>Музична фраза, як складова частини мелодії. Фразування, кульмінація, цезура.</p> <p>Засоби музичної виразності як інструмент для відтворення художнього образу.</p> <p>Підбір обраної мелодії на слух.</p>	9	<p>Виконує двома руками гаму <i>C-dur</i> в одну-дві октави з дотриманням аплікатури, зміни міху та вивченими штрихами.</p> <p>Виконує двома руками арпеджіо (довге, коротке) та акорди (тонічний тризвук з оберненнями) однотипною аплікатурою з подвоєнням основного тону в басах, вірно групує звуки на один бас, дотримується точної аплікатури та зміни міху.</p> <p>Демонструє динамічний рух у фразі та визначення кульмінації в межах фрази.</p> <p>Розуміє взаємозв'язок цезури (виконавського дихання) із фразуванням мелодії та зміною напрямку руху міху для плавного відтворення мелодичної лінії.</p> <p>Розуміє значення засобів музичної виразності (темп, динаміка, штрихи, регістри тощо) для відтворення характеру твору та художнього образу та вміє їх застосовувати під час виконання музичного матеріалу.</p> <p>Підбирає на слух знайому мелодію (у межах фрази, речення).</p>
Резервні години		4	Відповідно до робочої навчальної програми.
Всього годин у навчальному році		35	

Протягом другого року навчання учень/учениця опановує:

Не менше 10-12 творів (у тому числі етюдів та п'єс) на різні види техніки з простими та ускладненими ритмічними послідовностями (включаючи

шістнадцяті, ноти з крапкою, заліговані ноти тощо), опанованими штрихами, знаками альтерації, із застосуванням мажорних та мінорних квартсекстакордів лівою рукою.

Під час підсумкового річного контролю: виконує напам'ять 2 різнохарактерні твори в мажорних тональностях (до 1 знаку при ключі), басово-ритмовим акомпанементом з домінантсептакордами, динамічними відтінками та ритмічними малюнками в межах вивченої програми.

За підсумками другого року навчання учень/учениця:

- точно відтворює штрихи, темп, динамічні відтінки музичного твору, який виконує;
- грає в акомпанементі лівою рукою домінантсептакорди;
- демонструє володіння початковою слуховою увагою за якістю звука та чистоту інтонування без зорового контролю гри;
- виступає впевнено.

Третій рік навчання			
Назва модуля	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
<p>Модуль 1.</p> <p><i>Мінорна гама.</i></p> <p><i>Види мінорних гам.</i></p> <p><i>Особливі ритмічні фігури та прийоми гри.</i></p>	<p>Гама <i>a-moll</i> (гармонічний, мелодичний види), арпеджіо, акорди (тонічний тризвук з оберненнями) правою рукою.</p> <p>Складні ритмічні фігури: синкопи, тріолі.</p> <p>Мелізми: короткий форшлаг.</p> <p>Наголоси в музичному тексті: акценти та <i>sforzando</i> – техніка виконання.</p> <p>Прийоми гри «репетиція», «тремоло міхом».</p>	<p>15</p>	<p>Виконує правою рукою гаму <i>a-moll</i> (гармонічний, мелодичний види) в одну-дві октави вивченими штрихами, арпеджіо (довге, коротке) та акорди (тонічний тризвук з оберненнями). Дотримується визначеної аплікатури та зміни міху.</p> <p>Точно відтворює пульсацію метричних долей у синкопі. Ритмічно виконує тріолі та синкопи. Впізнає та грає тріолі з нот.</p> <p>Володіє технікою виконання коротких форшлагів. Знає умовне позначення та розпізнає у нотному тексті графічне зображення форшлагів.</p> <p>Розрізняє та виконує на інструменті вправи з акцентами та <i>sforzando</i>. Вірно розподіляє силу звуку та рух міху під час виконання <i>sforzando</i>.</p> <p>Демонструє виконання прийому «репетиція» різними аплікатурними чергуваннями, дотримується ритмічної чіткості.</p>

			Демонструє виконання прийому тремоло міхом. Вірно розподіляє запас повітря в міховій камері під час ведення міху в обох напрямках.
<p>Модуль 2.</p> <p><i>Мінорна гама лівою рукою.</i></p> <p><i>Розширення динамічної палітри.</i></p>	<p>Розширення технічних можливостей лівої руки.</p> <p>Гра мінорних секстакордів.</p> <p>Гама <i>a-moll</i> (гармонічний, мелодичний види) лівою рукою.</p> <p>Динамічні відтінки <i>pp, ff</i>.</p> <p>Самостійне розучування твору.</p>	15	<p>Виконує мінорні секстакорди лівою рукою правильною аплікатурою.</p> <p>Виконує лівою рукою гаму <i>a-moll</i> (гармонічний, мелодичний види) в одну-дві октави вивченими штрихами. Дотримується визначеної аплікатури та зміни міху.</p> <p>Демонструє якісне відтворення та практичне застосування динамічних відтінків <i>pp, ff</i>.</p> <p>Грає вибраний з допомогою викладача та самостійно (без допомоги викладача) розучений музичний твір окремо кожною рукою, в якому частково самостійно підібрав/ла аплікатуру.</p> <p>Розповідає про труднощі, з якими зіткнувся/лась під час самостійного розбору нотного тексту, та як ці труднощі були подолані (у разі, якщо вони були подолані) або спільно з викладачем розв'язує проблемне завдання.</p>
<p>Модуль 3.</p> <p><i>Техніка виконання мінорної гами двома руками.</i></p> <p><i>Особливості міховедення під час виконання окремих типів мелодій.</i></p>	<p>Гама <i>a-moll</i> (гармонічний, мелодичний види) двома руками. Арпеджіо, акорди (тонічний тризвук з оберненнями) з подвоєнням основного тону в басах.</p> <p>Кантилена: техніка виконання.</p> <p>Застосування реєстрів.</p>	20	<p>Виконує двома руками гаму <i>a-moll</i> (гармонічний, мелодичний види), довге, коротке арпеджіо, акорди (тонічний тризвук з оберненнями) гами <i>a-moll</i> з подвоєнням основного тону в басах.</p> <p>Дотримується визначеної аплікатури, зміни міху, синхронного виконання партій обома руками.</p> <p>Виконує твори кантиленного характеру, слухає мелодію, досягає плавності звучання за рахунок «активного міху», демонструє динамічну врівноваженість під час зміни напрямку руху міху.</p>

			<p>Правильно застосовує та перемикає реєстри відповідно до нотного тексту.</p> <p>Точно відтворює нотний текст без зорового контролю із застосуванням визначеної в ньому аплікатури. За наявності під час гри інтонаційних неточностей відчуває їх на слух та самостійно виправляє.</p> <p>Вільно орієнтується у нотному тексті, виконує фрагменти музичного твору з будь-якого такту. Концентрує увагу на виконання твору.</p>
<p>Модуль 4.</p> <p><i>Робота над художніми образами музичних творів.</i></p>	<p>Прийоми відтворення динаміки: особливості міховедення під час поєднання різних динамічних відтінків.</p> <p>Передача художніх образів музичних творів за допомогою гри на акордеоні.</p>	15	<p>Демонструє контрастну динаміку за рахунок уміння володіти міхом (координує м'язові зусилля ведення міху та сили звуку).</p> <p>Застосовує (відтворює) комплекс попередньо опанованих засобів музичної виразності для розкриття характеру та художніх образів музичних творів, які виконує. Здійснює самостійний слуховий контроль під час гри.</p> <p>Демонструє відповідну ступінь виразності виконання музичних творів: яскравий показ мелодії, «співучий» звук, плавне міховедення, збалансовану динаміку, штрихову точність, фразування тощо.</p>
Резервні години		5	Відповідно до робочої навчальної програми.
Всього годин у навчальному році		70	-

Протягом третього року навчання учень/учениця опановує:

– етюди (не менше 4) на різні види техніки (включаючи прийом гри «репетиція» та 6-8 різнохарактерних п'єс (у тому числі кантиленного характеру) із складними ритмічними фігурами та прийомами гри (включаючи тріолі, синкопи, форшлаги, «тремоло міхом»), із застосуванням мінорних секстакордів лівою рукою.

Під час річного підсумкового контролю: виконує напам'ять 3 різнохарактерні твори, у тому числі п'єсу кантиленного характеру.

За підсумками третього року навчання учень/учениця:

– виконує твори інтонаційно з вірним фразуванням та без застосування

зорового контролю;

– грає технічно, з відповідною рухливістю пальців, у передбаченому автором твору темпі;

– правильно застосовує (перемикає) регістри, передбачені у творах;

– вміло, без ривків та непомітно змінює напрям руху міху під час виконання твору кантиленного характеру;

– демонструє весь спектр засобів музичної виразності, передбачених у творах, які виконує, розкриває характер творів;

– виступає артистично, володіє виконавською увагою.

Четвертий рік навчання			
Назва модуля	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. <i>Гами з одним знаком альтерації при ключі.</i> <i>Елементи поліфонії.</i> <i>Гармонізація мелодії.</i>	Гами, арпеджіо, акорди <i>G-dur, F-dur</i> правою рукою. Особливості виконання гами <i>F-dur</i> . Елементи поліфонії у музичних творах: особливості відтворення Підбір акомпанементу до визначеної мелодії.	15	Демонструє гнучкість і рухливість зап'ястка і пальців правої руки під час виконання вивчених гам. Володіє прийомом перекладання четвертого пальця правої руки при з'єднанні позицій у виконанні гами та гамаподібних рухах у тональності <i>F-dur</i> . Виконує п'єси з елементами поліфонії. Розуміє та вирізняє елементи (підголоскової) поліфонії в музичному творі. Виразно відтворює підголоски, дотримуючись точності та цілісності ведення мелодії. Підбирає простий акомпанемент до визначеної мелодії (у межах тоніки, субдомінанти, домінанти).
Модуль 2. <i>Темпи.</i> <i>Твори великих форм.</i>	Темпи <i>adagio, andante, moderato, allegro</i> та їх зміна (<i>accelerando, ritenuto</i>) в музичних творах. Метроном як засіб точного визначення темпу. Дитячі сюїти як приклад музичного твору великої форми. Будова та зміст дитячих сюїт.	15	Виконує музичні твори в темпах <i>adagio, andante, moderato, allegro</i> . Демонструє розуміння та вміння змінювати темпи (прискорювати, уповільнювати) на прикладі музичних фрагментів або творів. Знає призначення та вміння користуватися метрономом. Уявляє та під час гри вірно передає образи в дитячій сюїті відповідно до її змісту.

			Грамотно поєднує частини сюїти, зберігаючи цілісність її форми.
Модуль 3. <i>Музично-виконавські прийоми для відтворення художньо-образного змісту.</i> <i>Інтерпретація твору.</i>	<p>Технічні прийоми гри на основі гам, арпеджіо, акордів опанованих тональностей: темпи, динаміка, штрихи.</p> <p>Художній образ музичного твору та його втілення засобами музичної виразності.</p> <p>Індивідуально-творча інтерпретація твору.</p>	20	<p>Чітко, ритмічно, виразно, з дотриманням визначеного темпу виконує вправи на основі гам опанованих тональностей.</p> <p>Розуміє художній зміст музичних творів, які вивчає, визначає особливості музичного тексту конкретного твору.</p> <p>Виконує твори із застосуванням визначених них основних засобів музичної виразності.</p> <p>Прагне до створення цілісного музичного образу кожного твору, який вивчає, проявляє індивідуальний творчий підхід до відтворення програмного музичного твору.</p> <p>Знає про можливість виконавця інтерпретувати твір, базуючись на його особистому сприйнятті (розумінні).</p>
Модуль 4. <i>Підготовка до підсумкового контролю.</i>	<p>Технічне вдосконалення програмних творів.</p> <p>Звуковидобування, артикуляція, міховедення відповідно до вимог музичних текстів та характеру творів.</p> <p>Ритмічна і темпова стійкість.</p> <p>Точність відтворення нотного тексту та характеру.</p> <p>Самостійна підготовка нескладного твору двома руками.</p>	14	<p>Виконуючи програмні твори, застосовує увесь передбачений в них спектр засобів музичної виразності.</p> <p>Демонструє якісне звуковидобування, чітку артикуляцію, правильне міховедення, темпову та ритмічну стійкість виконання.</p> <p>Точно відтворює нотний текст, виразно, технічно вправно та в характері.</p> <p>Самостійно вивчив/ла (від розбору до вивчення напам'ять) та грає нескладний (в межах програми) твір двома руками.</p>
Резервні години		6	Відповідно до робочої навчальної програми.
Всього годин у навчальному році		70	-

Протягом четвертого року навчання учень / учениця опановує:
етюди (не менше 4 на різні види техніки) та 6-8 творів різних за формою, жанрами та характером, у тому числі не менше 1 твору великої форми (дитяча сюїта) та не менше 1 твору з елементами поліфонії.

Під час підсумкового контролю учень/учениця виконує напам'ять 3 твори, у тому числі, один з них – твір великої форми (сюїта) або з елементами поліфонії (на вибір) і один твір самостійно обраний та вивчений учнем твір рухливого або кантиленного характеру.

За підсумками четвертого року навчання учень/учениця:

- демонструє взаємодію всіх частин виконавського апарату, впевнену координацію та свободу ігрових рухів (вільні та пластичні руки, свобода корпусу тіла);
- виконує твори технічно, з дотриманням усіх правил звуковедення та міховедення;
- передає характер та розкриває художні образи музичних творів, які грає, завдяки відтворенню їх динамічних, темпових, ритмічних та штрихових нюансів;
- створює-відчуття цілісності кожного твору;
- емоційне виконання музичних творів;
- демонструє сценічну витримку, впевненість та емоційність виконання;
- пояснює власний вибір твору самостійного вивчення та висловлює особисте враження від результату його виконання.

5. Списки інформаційних джерел та рекомендованої літератури

Інформаційні ресурси:

1. Александр Иванько – композиторский сайт : веб-сайт. URL: <https://ivankomusic.com/нотный-архив/сочинения-для-баяна-и-аккордеона/> (дата звернення: 10.05.2020).
2. Библиотека Вячеслава Лукашевича : веб-сайт. URL: http://lukashevichus.info/_n_bajan.htm (дата звернення: 12.04.2020).
3. В гостях у Александра Белоусова : веб-сайт. URL: <http://a-v-belousov.narod.ru/index20.htm> (дата звернення: 16.06.2020).
4. Ноти українських композиторів : веб-сайт. URL: http://ukrnotes.in.ua/Klymenko_baian.php (дата звернення: 30.05.2020).
5. Нотный архив Бориса Тараканова : веб-сайт. URL: <http://notes.tarakanov.net/katalog/instrumenti/akkordeon/#instruments=1!page=1!str> (дата звернення: 13.04.2020).
6. Нотный архив «Все ноты» : веб-сайт. URL: <http://allnotes.info/bayan> (дата звернення: 08.06.2020).
7. Нотный архив Сергия Стельмаха : веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/groups/734735897015798/about/> (дата звернення: 15.06.2020).
8. Ноти для баяна та акордеона : веб-сайт. URL: <https://accordion.org.ua> (дата звернення: 25.05.2020).
9. Нотная библиотека классической музыки : веб-сайт. URL:

<http://nlib.org.ua/ru/pdf/accordion> (дата звернення: 06.04.2020).

10. Форум викладачів по класу акордеона та баяна : веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/groups/2359140890974653/about/> (дата звернення: 25.04.2020).

11. АБВіА. ву. Сайт Асоціації белорусских баянистов и аккордеонистов : веб-сайт. URL: <http://www.abbia.by> (дата звернення: 10.06.2020).

12. Accordion Sheet Music : веб-сайт. URL: <https://easyaccordion.com> (дата звернення: 12.06.2020).

13. GoldAccordion.com. Сообщество аккордеонистов и баянистов : веб-сайт. URL: <https://goldaccordion.com/site/> (дата звернення: 04.06.2020).

14. Musescore: веб-сайт.
URL: <https://musescore.com/?sort=relevance&instruments=5> (дата звернення: 10.05.2020).

15. MUSICANEO : веб-сайт.
URL: https://www.musicaneo.com/ru/sheetmusic/instrumentation/15_akkordeon/ (дата звернення: 05.04.2020).

Методична література:

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: наук.-метод. посіб. Київ : ІЗМН, 1998. 204 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/420694.pdf (дата звернення: 28.04.2020).

2. Буяльська Т. Б., Сідлецька Т. І. Практична культурологія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2012. Ч. І. 108 с.

3. Власов В. Школа джаза на баяне и аккордеоне. Одесса : Астропринт, 2008. 160 с.

4. Гончаров О. І. Розвиток виконавської техніки баяністів та акордеоністів у початковий період навчання. *Культура України*. Вип. 34. 2011 р. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura34/31.pdf (дата звернення : 26.05.2020).

5. Дорохін В. Вивчення поліфонії в класі акордеона: питання теорії та практики: навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 101 с.

6. Лабінцева Л. П. Концертний виступ як особливий вид музично-виконавської діяльності. *Вісник ХДАДМ*.

7. Мирек А. Курс эстрадной игры на аккордеоне. Москва : Велес, 1995. 276 с.

8. Пуриц І. Г. Гра на баяні : методичні статті. URL: <https://bohdan-books.com/upload/iblock/398/39848155c932d5e5d9e5db149002f62b.pdf> (дата звернення: 12.04.2020).

9. Салій В. Педагогічний репертуар музиканта-інструменталіста на прикладі «Дитячого альбому баяніста (акордеоніста)» : навч.-метод. посіб. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. 40 с.

10. Салій В., Душний А. Робота над музичним образом в контексті початкового навчання гри на баяні-акордеоні: методичний аспект. *Молодь і ринок*. 2016. № 1. С. 30 – 35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2016_1_7 (дата звернення :07.06.2020).

11. Сідлецька Т. І. Формування методики викладання гри на акордеоні в Україні. *Знання. Освіта. Освіченість: зб. Матеріалів III Міжнародної наук.-практ. конференції (28–29 вересня 2016 р.)*. Вінниця : ВНТУ, 2016. С. 101–104. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/13695> (дата звернення : 25.04.2020).

12. Щоденні вправи учня-акордеоніста: метод. рекоменд. [для муз. школи, муз. відділ. поч. спеціаліз. мист. навч. закл.] / автор-уклад. В. Зайцева. Вінниця : Нова Книга, 2005. 52 с.

Нотна література:

1. Альбом юного баяніста : Випуск 2 / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 28 с.

2. Бажилин Р. Гаммы, арпеджио и аккорды для готово-выборного инструмента. Москва : Издат. дом В. Катанского, 2007. 75 с.

3. Бажилин Р. Детский альбом для аккордеона. Москва : Издательский дом В. Катанского, 2007. 32 с.

4. Бажилин Р. Н. Школа игры на аккордеоне. Москва : Издат. дом В. Катанского, 2007. 208 с.

5. Беляєв Г. Чарівний світ мініатюр / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 36 с.

6. Доренський О. Ступені майстерності. Вибрані етюди для баяна / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернополь : Навчальна книга – Богдан, 2006. 84 с.

7. Іванько О. Водограй. Педагогічний репертуар учня-баяніста для мистецьких шкіл. 0 – 2 класи. Чернігів : НМК Чернігівського музичного коледжу імені Л. М. Ревуцького, 2016. 64 с.

8. Марценюк А. Етюди для баяна та акордеона: педагогічний репертуар учня-акордеоніста. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 44 с.

9. Марценюк А., Желюк Т. Нотарик. Педагогічний репертуар учня-акордеоніста. Вип. 1, 2, 3. Луцьк: Вежа-Друк, 2016 – 2017.

10. Сорока В. Сходинки до майстерності. Зошит 1. Тернопіль-Теребовля, 2007. 47 с.

11. Этюды для баяна на различные виды техники. 1 класс детских музыкальных школ / ред.-сост. А. Ф. Нечипоренко, В. В. Угринович. Киев : Музична Україна, 1979.

6. Орієнтовний навчальний репертуар:

1 рік навчання

1) Іванько О. Водограй. Педагогічний репертуар учня-баяніста для мистецьких шкіл. 0 – 2 класи. Чернігів : НМК Чернігівського музичного коледжу імені Л. М. Ревуцького, 2016. 64 с. URL:<http://ivankomusic.com/wp-content/uploads/2020/04/О.Іванько.-Водограй-2016р.pdf>

Примовка «Грам-бам-бам!»	Примовка «Камертон»
Примовка «Бубенець»	Примовка «Грає Ніна»
Українська народна пісня «Лови»	Українська народна пісня «Дударик»
Примовка «Пан Іван»	Українська народна пісня «Півник»
Скоромовка «Бджілка»	Примовка «Скрипочка»
Українська народна пісня «Ой, дзвони дзвонять»	Примовка «Соловей та котик»
Українська народна пісня «Галя по садочку ходила»	Ф. Колесса. «Школярі»
Примовка «У дівчини Гапки»	Скоромовка «Веселка»
О. Іванько. Маленький вальс	Д. Кабалевський. Маленька полька
О. Іванько. «На ковзанах»	Український танок
Українська народна пісня «Прийди, прийди, сонечко»	Примовка «Дерев'яним місточком»
Примовка «Смачні калачі»	Примовка «Сніговий пиріг»
Скоромовка «Шкільний квартет»	М. Чайкін. П'єса
Скоромовка «Хрущ»	Скоромовка «Лис попався»
Скоромовка «Осел та орел»	Примовка «Падав білий сніг»
Українська народна пісня «Дощику»	Щедрівочка
Українська народна пісня «Піду в садочок»	Ф. Колесса. «Спи, дитино, спи»
Українська народна пісня «Стоїть дуб на горі»	О. Іванько. Вальс
Українська народна пісня «Ой у полі птичка»	З. Леус. «Гра у футбол»
Українська народна пісня «Лисичка»	О. Іванько. «Грудень»
Білоруська народна пісня «Савка та Гришка»	О. Іванько. «Роздум»
М. Красев. «Ялинка»	О. Іванько. «Весняний вальс»
Українська народна пісня «Ой, за гаєм, гаєм»	

2) Сорока В. Сходинки до майстерності. Зошит 1. Тернопіль-Теребовля, 2007. 47 с. URL:https://accordion.org.ua/collections/vasil_soroka_skhodinki_do_maysterosti_zoshit_1

В. Сорока. Дитяча пісенька
В. Сорока. Пісня котика

3) Беляєв Г. Чарівний світ мініатюр / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 36 с.

Г. Беляєв. «Плюшевий ведмедик»	Г. Беляєв. «Синичка»
Г. Беляєв. «Маленька черепашка»	Г. Беляєв. «Слон»
Г. Беляєв. «Мій перший вальс»	Г. Беляєв. «Поштова карета»

4) Доренський О. Ступені майстерності. Вибрані етюди для баяна / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 84 с. URL: <https://pianokafe.com/music/a-dorenskij-etyudy-dlya-bayana/>

О. Доренський Етюд 74 C-dur

5) Этюды для баяна на различные виды техники. 1 класс детских музыкальных школ / ред.-сост. А. Ф. Нечипоренко, В. В. Угринович. Киев : Музична Україна, 1979. URL:https://dshi-aks.yam.muzkult.ru/media/2019/12/01/1264632821/E_tyudy_1_klass.pdf

Г. Беренс. Етюд 1 C-dur
О. Денисов. Етюд 2 C-dur
О. Гнесіна. Етюд 3 C-dur
О. Гнесіна. Етюд 4 C-dur

6) Бажилин Р. Н. Школа игры на аккордеоне. Москва : Издат. дом В. Катанского, 2007. 208 с.
Р. Бажилин. «Ехо»
Українська народна пісня «Ой, дзвони дзвонять»
Р. Бажилин. «Ляльковий вальс»
Х. Лук. Три зовсім легкі п'єси
Український народний танець «Гопак»
В. Блага. Танець

2 рік навчання

1) Сорока В. Сходінки до майстерності. Зошит 1. Тернопіль-Теребовля, 2007. 47 с.
URL: https://accordion.org.ua/collections/vasil_soroka_skhodinki_do_maysternosti_zoshit_1

В. Сорока. Новорічний вальс
В. Сорока. «Зозуля»
В. Сорока. Весела дівтора
В. Сорока. Етюд № 1 C-dur
В. Сорока. Етюд № 2 F-dur

В. Сорока. Вальс сніжинок
В. Сорока. Марш
В. Сорока. Гопак
В. Сорока. Вальс тюльпанів

2) Доренський О. Ступені майстерності. Вибрані етюди для баяна / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 84 с.
URL: <https://pianokafe.com/music/a-dorenskij-etyudy-dlya-bayana>

О. Доренський. Етюд «Маленький вальс»
О. Доренський. Етюд «Полечка»
О. Доренський. Етюд «Танець»
О. Доренський. Етюд 73 C-dur

3) Этюды для баяна на различные виды техники. 1 класс детских музыкальных школ / ред.-сост. А. Ф. Нечипоренко, В. В. Угринович. Киев : Музична Україна, 1979.
URL: https://dshi-aks.yam.muzkult.ru/media/2019/12/01/1264632821/E_tyudy_1_klass.pdf

Л. Шитте. Етюд 5 C-dur
К. Гурлітт. Етюд 6 C-dur
О. Денисов. Етюд 7 C-dur
В. Мотов. Етюд 11 C-dur
К. Черні – Г. Гермер. Етюд 26 C-dur
М. Лисенко. Етюд 32 C-dur
Г. Беренс. Етюд 42 C-dur

4) О.Іванько «В небі журавлі».

URL: http://ivankomusic.com/wp-content/uploads/2016/08/19_A._Иванько_легкие-пьесы-для-баяна.pdf

5) О.Іванько «Ластівчин вальс»

URL: http://ivankomusic.com/wp-content/uploads/2016/08/19_A._Иванько_легкие-пьесы-для-баяна.pdf

6) Беляев Г. Чарівний світ мініатюр / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 36 с.

Г. Беляев. «Балерина»
Г. Беляев. «Мій перший вальс»
Г. Беляев. «Набридлива муха»
Г. Беляев. «Поштова карета»

7) Бажилин Р. Н. Школа игры на аккордеоне. Москва : Издат. дом В. Катанского, 2007. 208 с.

А. Латишев «У світі казок»
М. Качурбіна. «Ведмедик з лялькою танцюють полечку»
Ф. Шуберт. Лендлер
Г. Галабов. Вальс
Обр. Р. Бажилина. Частівка

3 рік навчання

1) Сорока В. Сходинки до майстерності. Зошит 1. Тернопіль-Теребовля, 2007. 47 с.

URL: https://accordion.org.ua/collections/vasil_soroka_skhodinki_do_maysternosti_zoshit_1

В. Сорока. «Пастушок»

В. Сорока. Етюд № 8 C-dur

В. Сорока. Різдвяний вальс

В. Сорока. Етюд № 13 C-dur

2) Альбом юного баяніста : Випуск 2 / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2013. 28 с.

URL: https://accordion.org.ua/collections/albom_yunogo_bayanista_vipusk_2

Щедрівка «Ой сивая тая зозуленька»

Щедрівка «Зійшов місяць»

Колядка «Зажурилася та крута гора»

3) Сорока В. Музична школа. Випуск 114. Баян-акордеон для молодших – середніх класів. Київ : ПП Компанія «Менеджмент ХХІ», 2018. 56 с.

URL: https://accordion.org.ua/collections/muzichna_shkola_vipusk_114

В. Сорока. Мелодійне танго

4) Доренський О. Ступені майстерності. Вибрані етюди для баяна / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 84 с.

URL: <https://pianokafe.com/music/a-dorenskij-etyudy-dlya-bayana>

О. Доренський. Етюд 10 a-moll

О. Доренський. Етюд 11 a-moll

О. Доренський. Етюд 13 a-moll

О. Доренський. Етюд 37 C-dur

О. Доренський. Етюд 40 C-dur

О. Доренський. Етюд 43 a-moll

О. Доренський. Етюд 58 C-dur

О. Доренський. Етюд 66 C-dur

О. Доренський. Етюд 87 C-dur

О. Доренський. Етюд 95 C-dur

О. Доренський. Етюд 97 a-moll

О. Доренський. Етюд 98 C-dur

О. Доренський. Етюд 100 C-dur

5) Этюды для баяна на различные виды техники. 1 класс детских музыкальных школ / ред.-сост. А. Ф. Нечипоренко, В. В. Угринович. Киев : Музична Україна, 1979.

URL: https://dshi-aks.yam.muzkult.ru/media/2019/12/01/1264632821/E_tyudy_1_klass.pdf

І. Берковий. Етюд 8 C-dur

Л. Шитте. Етюд 14 C-dur

Г. Беренс. Етюд 22 G-dur

К. Черні – Г. Гермер. Етюд 27 C-dur

Г. Вольфарт. Етюд 30 a-moll

Ф. Гюнтен. Етюд 37 C-dur

Г. Беренс. Етюд 50 C-dur

Л. Шитте. Етюд 62 C-dur

К. Черні. Етюд 64 C-dur

6) Бажилин Р. Н. Школа игры на аккордеоне. Москва : Издат. дом В. Катанского, 2007. 208 с.

Р. Бажилин. «Сільські гуляння»

Т. Праті. «Аделаїда»

Обр. Р. Бажилина. «Кабардинка»

Е. Джон. «Гра у м'яч»

7) Бредис С. Хорошее настроение. Сборник пьес для баяна(аккордеона). 2 – 4 класс ДМШ. Ростов-на-Дону : Феникс, 2011. 53 с.

С. Бредис. Полька «Раз і, два і»

С. Бредис. «Сумний мотив»

8) М. Пономарьов. «Музичний момент»

9) М. Пономарьов. «Маленький ковбой»

10) Ф. Бушуєв. «Веселий пінгвін»

11) О. Доренський. «Вечірній вальс»

4 рік навчання

1) Сорока В. Музична школа. Випуск 114. Баян-акордеон для молодших – середніх класів. Київ : ПП Компанія «Менеджмент XXI», 2018. 56 с.
URL:https://accordion.org.ua/collections/muzichna_shkola_vipusk_114

В. Сорока. Етюд № 12 C-dur

В. Сорока. «Веселий ковбой»

В. Сорока. Етюд № 14 G-dur

В. Сорока. Танець зайчат

2) Альбом юного баяніста : Випуск 2 / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2013. 28 с.

URL: https://accordion.org.ua/collections/albom_yunogo_bayanista_vipusk_2

Г. Беляєв. Сюїта «Дивовижні малюнки»

Г. Беляєв. Сюїта «Замальовки»

3) О. Іванько. Легка сонатина C-dur

URL:<http://ivankomusic.com/wp-content/uploads/2016/08/20Сонатина-3-частини.mus.pdf>

4) О. Іванько. Ліричний вальс

URL:<http://ivankomusic.com/wp-content/uploads/2016/08/19А.Иваньколегкие-пьесы-для-баяна.pdf>

5) О. Іванько. Сонатина e-moll

URL:<http://ivankomusic.com/wp-content/uploads/2016/08/14Sonatina№3.mus.pdf>

6) Доренский А. Эстрадно-джазовые сюиты для баяна или акордеона. 1-3 классы ДМШ. Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. 56 с.

URL: https://accordion.org.ua/collections/oleksandr_dorenskiy_estradno_dzhazovi_syuiti_dlya_bayana_abo_akordeona_1_3_klasi_dmsh

Перша сюїта: 1. Балада, 2. Регтайм

Друга сюїта: 4. Кантрі

П'ята сюїта: 3. Регтайм, 4. Блюз

7) Сорока В. Музична школа. Випуск 114. Баян-акордеон для молодших – середніх класів. Київ : ПП Компанія «Менеджмент XXI», 2018. 56 с.

URL: https://accordion.org.ua/collections/muzichna_shkola_vipusk_114

В.Сорока. Маленька сонатина

8) О. Коннова. Дитяча сюїта «Танцювальний марафон»

URL:<http://as-sol.net/PDF/narinstr/marafon.pdf>

9) Бажилин Р. Детский альбом для аккордеона. Москва : Издательский дом В. Катанского, 2007. 32 с.

Р. Бажилин. «Попелюшка»

Р. Бажилин. «Танець жабенят»

Р. Бажилин. «Метелики»

10) Бредис С. Хорошее настроение. Сборник пьес для баяна (аккордеона). 2 – 4 класс ДМШ. Ростов-на-Дону : Феникс, 2011. 53 с.

С. Бредис. Поліфонічна мініатюра
С. Бредис. Полька
С. Бредис. «Маленька кадрили»

11) Дербенко Е. Концертные пьесы для гармонии, баяна и аккордеона». Тула :ООО «Тульская гармонь», 2008. 34 с.

URL:https://accordion.org.ua/collections/evgeniy_derbenko_yunim_muzikantam_pesi_dlya_bayan_a_akordeona_garmoshki

Е. Дербенко. Полька
Е. Дербенко. «Веселый танец»
Е. Дербенко. «Вальс для бабуся»

12) Этюды для баяна на различные виды техники. 1 класс детских музыкальных школ / ред.-сост. А. Ф. Нечипоренко, В. В. Угринович. Киев : Музична Україна, 1979.

URL: https://dshi-aks.yam.muzkult.ru/media/2019/12/01/1264632821/E_tyudy_1_klass.pdf

Г. Беренс. Этюд 9 C-dur
А. Салін. Этюд 13 a-moll
К. Черні. Этюд 15 C-dur
К. Гурлітт. Этюд 17 C-dur
К. Черні. Этюд 19 G-dur
К. Черні. Этюд 20 G-dur
В. Иванов. Этюд 24 e-moll
Л. Шитте. Этюд 29 C-dur
К. Мясков. Этюд 33 a-moll
Л. Шитте. Этюд 36 G-dur
К. Черні. Этюд 48 C-dur

13) Доренський О. Ступені майстерності. Вибрані етюди для баяна / упоряд. та викон. ред. П. Серотюка. Тернополь : Навчальна книга – Богдан, 2006. 84 с.

URL: <https://pianokafe.com/music/a-dorenskij-etyudy-dlya-bayana>

О. Доренський. Этюд 12 a-moll
О. Доренський. Этюд 15 «Хитрий танец»
О. Доренський. Этюд 16 «Стрімкий танец»
О. Доренський. Этюд 18 «Єврейський танец»
О. Доренський. Этюд 20 a-moll
О. Доренський. Этюд 36 d-moll
О. Доренський. Этюд 38 a-moll
О. Доренський. Этюд 42 a-moll
О. Доренський. Этюд 29 d-moll
О. Доренський. Этюд 48 «Регтайм»
О. Доренський. Этюд 50 «Регтайм»
О. Доренський. Этюд 67 a-moll
О. Доренський. Этюд 76 G-dur
О. Доренський. Этюд 78 C-dur
О. Доренський. Этюд 79 C-dur

14) О. Доренський. Перша сюїта «Інтервалики»: 1. «Секундошки». 2. «Терцики»

15) О. Доренський. Друга сюїта «Інтервалики»: «Молдавські коники»

16) Г. Беляєв. Джаз-марш

17) М. Товпеко. Маленький вальс

Критерії оцінювання рівня досягнення результатів навчання

Метою оцінювання є визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом, визначеним цією типовою навчальною програмою на кожному з етапів навчання.

Оцінювання має бути систематичним і послідовним, спрямованим на підтримку учнів в їх навчальних успіхах, розуміння ними власного прогресу навчання й формування бажання досягати навчальних результатів за типовою навчальною програмою; не передбачає порівняння з досягненнями інших учнів та не залежить від складності опанованого репертуару, темпу набуття компетентностей тощо.

Завданнями оцінювання навчальних результатів учня/учениці є:

- формування у нього/неї позитивної самооцінки, впевненості у власних можливостях і здібностях;
- виховання ставлення до власних помилок як до підґрунтя для подальшого розвитку та вдосконалення;
- мотивування до досягнення максимально можливих результатів навчання.

Оцінювання досягнень учня/учениці, залежно від років навчання, рекомендовано здійснювати у таких формах:

- вербальне (*формувальне*) оцінювання – для навчальних досягнень учнів 1-2 років навчання як опис досягнення (досягнули чи не досягнули нормативних результатів) та рівня досягнення навчальних результатів згідно з визначеними типовою навчальною програмою;
- *бальне* оцінювання (виставлення оцінки в цифровому виразі) – для навчальних досягнень учнів 3-4 років навчання.

Рекомендована система для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів		
Рівень навчальних досягнень учня / учениці	на 1-2 роках навчання	на 3-4 роках навчання (у разі застосування 12-бальної шкали)
Початковий	потребує значної допомоги	1-3 бали
Середній	досягає результату з допомогою вчителя	4-6 балів
Достатній	демонструє помітний прогрес	7-9 балів
Високий	має значні успіхи	10-12 балів

Оцінка рівня досягнення учнем/ученицею нормативних результатів навчання не повинна враховувати його/її участі в конкурсах, фестивалях тощо.

Інформація щодо оцінювання результатів навчання учнів є конфіденційною. Вона обговорюється лише під час індивідуальних зустрічей вчителя з учнем/ученицею та його/її батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня/учениці.

Оцінювання в процесі **поточного контролю** здійснюється відносно рівня досягнення учнем/ученицею нормативних результатів навчання кожного уроку (у разі встановлення робочою навчальною програмою) та за кожним модулем.

Оцінювання в процесі **щорічногopідсумкового контролю** здійснюється відносно рівня досягнення учнем/ученицею нормативних результатів навчання, передбачених типовою навчальною програмою на завершення кожного навчального року.

Оцінювання в процесі **підсумкового контролю** здійснюється за результатами опанування типової навчальної програми в повному обсязі та передбачає перевірку набутих фахових компетентностей за показниками, що відповідають нормативним результатам навчання, визначеним типовою навчальною програмою.

Під час виступу учнів на контрольних заходах, окрім оцінювання безпосередньо визначених нормативних результатів навчання, рекомендується звертати увагу на:

- розвиток виконавського апарата, посадку за інструментом, поставу корпусу, постановку рук;
- якість звуковидобування, культуру міховедення;
- технічність гри;
- точність відтворення передбачених нотним текстом темпу, ритму, динаміки, штрихів;
- емоційність виконання, здатність передати характер музичного твору;
- артистизм, сценічну витримку, сценічний образ.